

Эх, каб цёмен ня быў...

КАМЭНТАР

Краіна адольвае злом

Нешта мяняецца ў грамадстве. Паволі, але няспынна, няўхільна, але ці заўважна. Назіраеш за навакольным — нібыта разам крыху памяняліся, паярчэлі адценьні ўсіх колераў, ці ўсе звыклыя гукі паступова змянілі танальнасць. Магчыма, восень, а магчыма, сапраўды краіна марудна адольвае чарговы злом. Параўнаць, да прыкладу, свае ўражанні двухгадовае даўніны ад тэленавін ці перадавых артыкулаў дзяржаўных газет — карцела калі не крычаць, дык стагнаць у бяссьліны кулак. Без рыўкоў і перакосаў нешта крыху памянялася. Навіны ўжо можна глядзець, і гэта рэдка бывае шкодна для здароўя! Слухаць нецікава: абячанай беларускай мовай на тым жа БТ у змененым фармаце навін і ня пахне. Але некуды падзеліся зьездлівыя рэпартажы пра прадажных апазыцыянераў, зьніклі, дзякуй Богу, патугі на аналітычныя выпускі аля Зімоўскі.

Працяг на старонцы 2.

Дажынкі ў маленькім Багдадзе

Ездзіць па Пружанах машынай сёлета было сапраўднаю прыгодай, асабліва ў жніўні. Дарогі перакопваліся вокампненна. Любы кампутарны квэст адпачывае: выехаўшы з двара, ужо ня ведаеш, якой дарогай будзеш вяртацца назад, колькі часу змарнуеш на гэтае вяртаньне і ўвогуле ці трапіш ва ўласны двор.

Будаўнічыя краны, здавалася, сагналі сюды з паловы Беларусі (другую палову адправілі на будаўніцтва бібліятэкі). Дом, дзе мае бацькі жыць, у шляхетны выгляд прыводзілі дзьве брыгады: уздоўж фасаду на лябёдцы каталіся будаўнікі з Баранавіч, а з боку двара ўзьялі магутныя рыштаваныя слонімцы. Сьпяшаліся, працавалі цэлы сьветлавы дзень. **Старонка 3.**

• НАВІНЫ •

Хто такія жыды

Расейскі пасол Аляксандар Блахін рэзка выступіў супраць спынення трансляцыі расейскага каналу «Культура» з 18 кастрычніка. Міністар інфармацыі Беларусі Ўладзімер Русакевіч адказаў, што Беларусь павінна наладжваць уласную інфармацыйную прастору. «Трэба жыць як братам, а ганьдывацца як жыдам. Жыды па-беларуску — гэта габрэі. Гэта народная прымаўка. І гэта павінна быць пакладзена ва ўсе прынцыпы дачыненняў, і мы да гэтага цяпер прыйшлі і ў эканоміцы».

Рэкордны рост эўра

Вартасць эўра адносна даляру ЗША б'е рэкорды росту. І эўра каштуе ўжо 1,18 даляра. Гэта б'е па эўрапейскай эканоміцы і ўскосна — па беларускім экспарце, значная доля якога

прыпадае на краіны ЭЗ. Экспэрты мяркуюць, што эўра можа вырасці да 1,30 даляра.

Самыя чэсныя

У 2003 г. Беларусь засталася самай некарумпаванай краінай СНД (53-е месца ў рэйтынгу «Transparency International»). Расея на 86-м месцы, Украіна на 106-м.

Выйшаў слоўнік мовы «НН»

Дбаньнем выдавецтва «Тэхналёгія» выйшаў першы том «Слоўніка мовы «Нашай Нівы». Мноства варыянтаў, напісаньняў і прыкладаў, зручная, ясная сыстэма спасылкаў. Усе, хто дбае пра сваю мову, замаўляйце праз «Кнігі — поштай» (т.: 8-029-643-57-33, e-mail: exlibris@tut.by).

СМ; БелаПАН

Польскія дамы і беларускія закуточкі

У Лідзе Саюз палякаў мае двухпавярховы катэдж, пабудаваны ў сярэдзіне 90-х. Зь мясцовых беларускіх арганізацыяў толькі ў Таварыства беларускай мовы ёсць маленькі, нерамантаваны пакойчык. У Баранавічах мясцовы «Клюб польскі» займае ўласны двухпавярховы дом у цэнтры гораду. Зь беларускіх арганізацыяў мае арандаваны пакойчык у гатэлі «Гарызонт» мясцовая філія Фонду братоў Луцкевічаў. Іншыя і таго ня маюць. Такія ж дыспарорцыі ў дзясятку іншых заходнебеларускіх гарадоў і мястэчак — тых «культурных мястэчак», зь якіх, у спадзяваньнях актывістаў беларускага руху і іхных дабрадзеяў, мелі распачацца нацыянальнае адраджэньне і рост грамадзянскай супольнасці.

У Рэдакцыю «НН» прыйшоў чытач паходжаньнем з Івянца і прапанаваў напісаць пра Польскі Дом у яго на радзіме. Гэтак выйшла, што падрыхтоўка матэрыялу супала з прыездом праф. Пастусяка на адкрыцьцё помніка Міцкевічу ў Менску. Зьбег выпадковы, але высокі

візыт непалітычнага характару — такога не было ад 1996 г. — быў насычаны перадусім сустрэчамі з прадстаўнікамі польскай меншасці, што стварае адпаведны кантэкст для тэмы нашага сёньняшняга нумару (старонка 7).

У беларускай палітыцы Польшчы заўважны дзьве лініі, спрошчана назавём іх лініяй Гедройца і лініяй эндэкаў. Прыярытэты, сфармуляваныя ў коле парыскай «Культуры», — гэта ўмацаваньне незалежных і добрасуседзкіх нацый у Беларусі, Літве і Польшчы. Польшчы ня трэба, каб Горадня, Вільня, Львоў былі польскімі, ёй важна, каб яны належалі сяброўскім — і моцным — дзяржавам, пры непарушных павасенных межах. Так разумеў польскія нацыянальны інтарэсы народжаны ў Менску Ежы Гедройц. Лінія нацыянал-дэмакратыі прадугледжвае падтрымку «польскасці» скрозь, дзе гэта магчыма, ды разглядае тутэйшых каталікоў як палякаў, а беларускі рух і беларускую дзяржаўнасць — не як партнэра ці хаўрусніка, а як канкурэнта і праціўніка.

Умацаваньне польскіх уплываў нават там, дзе гэта на шкоду беларускаму станаўленьню, — гэта супярэчнасьць з прынцыпамі кола «Культуры». Хоць на словах у польскай дыпляматыі дамінуе лінія Гедройца, у рэальных справах, як паказвае разбудова Дамы польскіх з усёй іхнай дзейнасьцю, пераважае ўтапічная лінія эндэкаў.

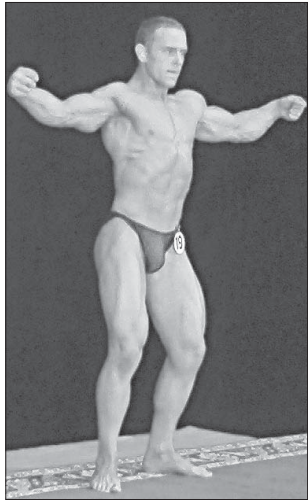
Псыхалогічна такая сытуацыя моцна гняце беларускіх актывістаў. Нацыяналізм асобных прадстаўнікоў польскае меншасці — такіх, як кіраўнік Саюзу палякаў Тадэвуш Кручкоўскі з ягонай славаўтай ацэнкай колькасці палякаў у Беларусі ў 1,5 млн (г.зн. працягам атачэньня каталіцкага веравызнаньня з польскай нацыянальнасьцю, нягледзячы на Купалу, Гадлеўскага, Пазьняка і нягледзячы на самавызначэньне людзей), — гэты нацыяналізм вялікіх статыстычных эфэктаў ня робіць, нават калі на тых жа пазыцыях стаіць пара дзясяткаў ксяндзоў-ірэдэнтстаў.

Працяг на старонцы 6.

Беларусы — найхарашэйшыя

Андрэй Аджба з Бабруйска перамог у міжнародным конкурсе «Містэр Мадэль Сьвету» ў намінацыі «Найхарашэйшы твар».

Дзьмітры Каява зь Менска выйграў Кубак Беларусі па бодыбілдывангу і фітнэсе.

Дзьмітры Каява

Кумір культурыстаў Арнольд Шварцэнггер таксама перамог. На гэты раз — 134 кандыдатаў на пасаду губэрнатора Каліфорніі.

Пятру Пільневічу, герою леташніх «Дажынак», а пасля — судовых разборах, зьмен-

шылі пакараньне. Судзьдзі палічылі, што ў фальшаваньні вынікаў жніва ён вінаваты, але турму замянілі на папраўчыя работы.

Расейцы зацанілі Сідорскага

Сяргея Сідорскага пасля спрэчкі з Касьянавым запавяжалі ў Маскве. Расейская газета «Ведомости» назвала яго чалавекам тыдня — «каржакаватым, упэўненым у сабе мужыком».

Барысаўскі хлапец прапіў прагуляў за пару месяцаў 50 тыс. даляраў. Разам з двума братамі ён скраў з офісу свайго цесця-прадпрымальніка сэйф.

Валер'ю Фралову і ўладзімеру Парфяновічу з дэпутацкай групы «Рэспубліка» на літоўска-беларускай мяжы наладзілі персанальны ператрус.

Льхам Аліеў пойдзе на прэзыдэнцкія выбары ў Азэрбайджане замест бацькі Гейдара, які «верыць сыну як самому сабе».

Як украсьці 182 мільёны

Самага багатага чэха Віктара Кожанага, амэрыканскі суд абвінаваціў у крадзяжы 182 млн даляраў. Гэтулькі грошай амэрыканскія інвэстары ўклалі праз рукі Кожанага ў «акцыі» азэрбайджанскага нафтавага канцэрну «Сокар».

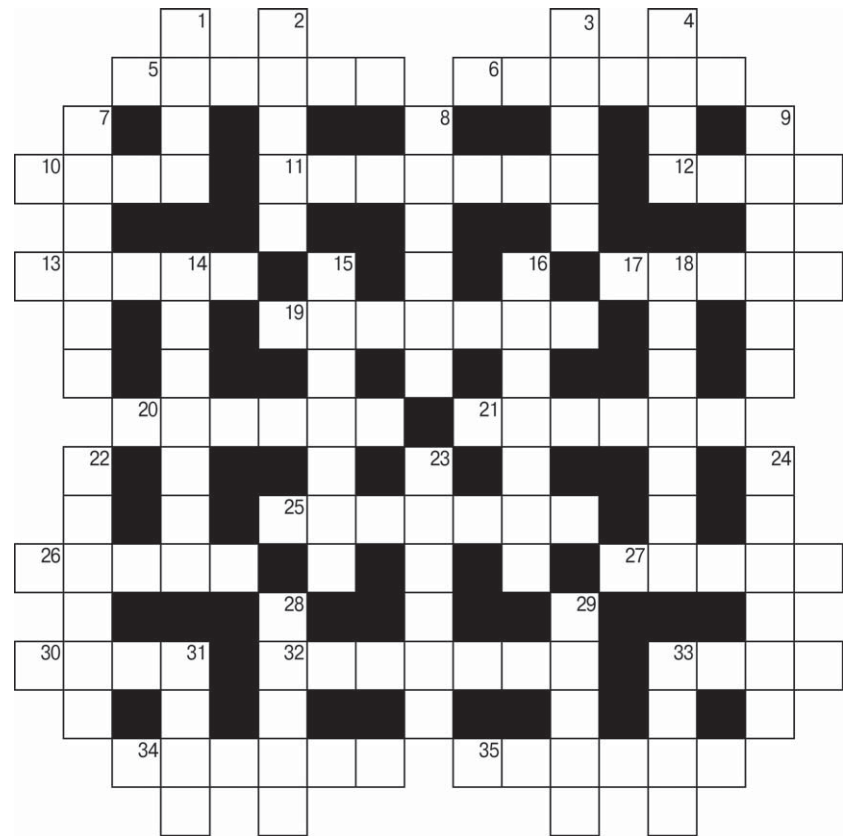
Рамана Продзі, старшыня Эўракамісіі, заявіў, што пытаньне пра ўваходжаньне Ўкраіны ў ЭЗ стаіць на парадку дня.

Расейскі акадэмік Віталь Гінзбург, ляўрэат Нобэлеўскай прэміі ў галіне фізыкі, хоча аддаць прэмію праўнікам.

Ганну Марыю Чаабу, 12-гадовую дачку найбагацейшага румынскага цыгана, аддалі замуж безь яе згоды. Пра вяселье было дамоўлена, калі Марыя мела сем гадоў.

СМ

КРЫЖАВАНКА

Новая кніга Адама Глёбуса

www.knihi.net (029) 643 57 33

ПА ГАРЫЗАНТАЛЯХ: 5. Аконны ўзор з каляровага шкла. 6. Бяз гэтай лінейкі крывой лініі не намалюеш як след.

под мэлярацыйнае канавы. 32. Сястра геамэтрыі. 33. У нас ён «Нац...», у Расеі — «Цэнтра...».

ПА ВЭРТЫКАЛЯХ: 1. Інструмэнт для разразаньня дрэва; рыба; жонка, схільная да маралізатарства. 2. Баваўняная тканіна ўзорыстага пляцення, а таксама непарадны навацік.

ЖАРТ

Павдлое вныкаў дсаелдаваньяў андаго англескага ўінэр-выстэту, ня мае значэньня, у якім пардаку рамзешчаыня лгіары ў сольве.

Пырчныаы гэатта зьяляўца тое, што мы чыатем ня кжоную лірату псаабкоу, а ўсё совла.

Памыляюцца тыя, хто лічыць, нібыта ў Іраку йдзе вайна дэмакратыі супраць дыктатуры; гэта ўсяго толькі спрэчка гаспадарчых суб'ектаў.

Склала Ада Плаўская

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ВІТАНЬНІ Анатоль, віншую з Днём настаўніка! Андрэй КАНТАКТЫ Алясю Бакачу з svtl@tut.by: не магу выканаць Вашу замову.

IN MEMORIAM Vasil Kiendyś

1 kастрычніка на 96-м hodzie zycіcia ў štacie Masačusets (ZŠA) паміор заслужаны на carkoўнај і пacyjanалнај адрадзэнскај нівіе бiеларускі dzіа-jač — a.praprašvіter Vasil Kiendyś.

Падкажыце, калі ласка, дзе можна знайсці тэксты песень Зьміцера Бартосіка. Вельмі патрэбна. BSM siarguk@tut.by

НАША НІВА КУПОН БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБВЕСТКІ Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвестку (ня больш за 15 словаў) бясплатна.

ЗБМ «Беларускі Шлях» запрашае на падарожжа «Замкі Беларусі» 19 кастрычніка (нядзеля) па маршруце: Менск — Валожын — Дуды — Іўе — Ліпнікі — Ліда — Наваградак — Любча — Шорсы — Мір — Менск.

ПРАЦА Нямецкая ды ангельская мовы. Кантрольная работы, пераклады, рэпэтытарства (5 курс МДЛУ). Т.: (01773) 6-32-95

Наша Ніва незалежная газета заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991 галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»: З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914), Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч, У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).